

«Енеїда» уривки 1.

Ходили там чи не ходили,
Як ось вернулись і назад
І чепухи нагородили,
Що пан Еней не був і рад.
Сказали: "Люди тут бормочуть,
Язиком дивним нам сокочуть,
І ми їх мови не втнемо;
Слова свої на ус кончають,
Як ми що кажем їм - не знають,
Між ними ми пропадемо".
Еней тут зараз взяв догадку,
Велів побігти до дяків,
Купить Піярську граматку,
Полуставців, октоїхів;
І всіх зачав сам мордовати,
Поверху, по словам складати
Латинську тму, мну, здо, тло:
Троянське плем'я все засіло
Коло книжок, що аж потіло,
І по-латинському гуло.
Еней від них не одступався,
Тройчаткою всіх приганяв;
І хто хоть трохи ліновався,
Тому субітки і давав.
За тиждень так лацину взнали,
Що вже з Енеєм розмовляли
І говорили все на ус:
Енея звали Енеусом,
Уже не паном - домінусом,
Себе ж то звали - троянус.

Троянці, в кріпости запершись,
Енея ждали вороття;
З нещастям тісно пообтершись,
Біду зустрічали мов шутя.
Побачивши ж врагів напори,
У башт прибавили запори
І на валу всі залягли;
В віконця з будок виглядали
І носа вон не виставляли,
Шептались і люльки тягли.
У них поставлено в громаді,
Коли на їх пан Турн напре,
То всім сидіть в своїй ограді,
Нехай же штурмом вал бере.
Троянці так і учинили;
На вал колоддя накотили
І разний приправляли вар;
Олію, дьоготь кип'ятили,
Живицю, оливо топили, Хто лізтиме, щоб лить на твар.

«Енеїда» уривки 2.

Турн, в міру к валу приступивши,
Скрізь на зикратому гасав;
В розсипку кінних розпустивши,
Сам як опарений кричав:
"Сюди, трусливії троянці,
На бой, шкодливій поганці!
Зарились в землю, мов кроти;
Де ваш Еней - жіночий празник?
Пряде з бабами набалдашник!
Не лепсько виглянуть сюди".

І всі його так ідкомандні Кричали, лаяли троян;
Робили глузи їм досадні,
Гірш нівечили, як циган.
Пускали тучами к ним стріли,
А деякі були так сміли,
Що мали перескочить рів.
Троянці уха затикали,
Рутульців лайки не вважали,
Хоть битись всякий з них готів.

Свого ж держася уговору,
Троянці в кріпости сидять,
Забилися, мов миші в нору,
Лукаву кішку як уздрять.
Но дать отпор були готові
І до остатней каплі крові
Свою свободу боронить
І нову Трою захищати,
Рутульцям перегону дати
І Турна лютость осрамить.

Рутульці дралися на стіни,
Карабкалися, як жуки.
Турн з ярости дрижав і пінив,
Кричить: "Дружненько, козаки!"
В свою троянці также чергу
В одбої поралися зверху,
Рутульців плющили, як мух.
Пускали колоддя, каміння,
І враже так товкли насіння,
Що у рутульців хляв і дух.

Турн, бачивши троян роботу,
Як рать рутульськую трощать,
Як б'ють їх, не жалія поту,
Рутульці, мов в'юни, пищать...

«Енеїда» уривки 3.

Біда троянцям! Що робити?
А муза каже: "Не жахайсь,
Не хист їх Турну побідити,
В чужую казку не мішайсь".
Троянці нап'яли всі жили
Та вмиг пролом і заложили,
І груддю стали боронить;
Рутульці бісом увивались,
Но на пролом не насовались,
А Турн не знав, і що робить.

Троянець Геленор одважний
І, як буряк, червоний Лик,
Горлань, верлань, кулачник страшний
І щирий кундель-степовик..
Сим двом безділля - всяке горе,
Здавалось по коліна море,
Потіха ж - голови зривать.
Давно їм в голові роїлось
І, мов на поступки, хотілось
Рутульцям перегону дать.

Так Геленор з червоним Ликом,
Роздігшися до сорочок,
Між вештанням, содомом, криком,
Пробралися подуть тичок.
Рутульців добре тасовали
І од рутульців получали
Квитанцію в своїх долгах.
Лик тільки тим і одличився,
Що як до Турна примостився,
То з'їздив добре по зубах.

Натиснули і напустились,
Рутульці кинулись на вал;
Троянці, як чорти, озлились,
Рутульців били наповал.
Тріщали кості, ребра, боки,
Летіли зуби, пухли щоки,
З носів і уст юшила кров:
Хто рачки ліз, а хто простягся,
Хто був шкереберть, хто качався,
Хто бив, хто різав, хто колов.

Завзятість всіх опановала,
Тут всякий пінив і яривсь;
Тут лютість всіми управляла
І всякий до надсаду бивсь.

«Енеїда» уривки 4.

Служили у троян два брати,
Із них був всякий Голіаф;
Широкоплечий і мордатий,
І по вівці цілком глітав.
Один дражнився Битіасом
Із Кочубейським він Тарасом
Коли б заввишки не рівнявсь;
Другий же брат Пандаром звався
І вищий од верстви здавався;
Та в'ялий, мов верблюд, тинявсь.
Два брати, грізні ісполіни,
В бою стояли у ворот,
Дрючки держали з берестини
І боронили в кріпость вход.
Вони к землі поприсідали,
Троянці ж в город одступали,
К собі манили рутулян.
Рутульці зрятъ - навстяж ворота,
Прожогом в кріпость вся піхота
Спішить насісти на троян.
Но хто лиш в город показався,
Того в яешню і поб'ють;
Битіас з братом управлявся,
Безщадно кров рутульську ллють.
Рутульці з криком в город пруться,
Як од серпа колосся жнуться.
Як над пашней хурчать ціпи,
Так ісполінськії дрючини
Мозчили голови і спини,
І всіх молотять, мов снопи.

Що скаже світ про нас, трояне?
Що ми шатерники-цигане,
Що ми трусливійші жидів.
А князь наш бідний що помислить?
Адже ж за воїнів нас числить,
За внуків славнійших дідів.

Зберіться, Турна окружіте,
Не сто раз можна умирать;
Гуртом, гуртом його напруте,
Од вас він мусить пропадать".
Агу! Троянці схаменулись,
Та всі до Турна і сунулись;
Пан Турн тут на слизьку попав!
Виляв, хитрив і увивався,
І тільки к Тибру що добрався,
То в воду стриб - пустився вплав.